

SABIR, DUA VE ZAFER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!..

Geçen hafta size Mekke-i Mükەرreme'den seslenmişim, şimdi Medîne-i Münevvere'den sesleniyorum.

a. Medîne-i Münevvere'nin Görünümü

Medîne-i Münevvere'de konumu çok güzel olan bir otelde bulunuyoruz. Peygamber SAS Efendimiz'in mescidini yukarıdan, kuş bakışı gibi, yandan görüyoruz; eski kısım, Osmanlıların yaptırdığı minareler, ondan sonra yapılan minareler, bu en son genişlemede eklenen minareler, bütün mescid-i şerif önümüzde tepsi gibi, masa gibi bulunuyor. Mescidin hafif basık, yirmi yedi tane kubbesi var. Yeni yapılan kısmın bazı yerlerini kubbeli yapmışlar ve bu kubbeler bulunduğu yerlerden raylı olarak, kayarak altlarındaki kapattıkları kısmı bazen açabiliyorlar. Bunları hep görüyorum.

Bir de karşıda Peygamber SAS Efendimiz'in, kabr-i saadetinin olduğu el-Kubbetü'l-Hadrâ hemen gözümün önünde, çok duygulandırıcı bir manzara...

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Peygamber SAS Efendimiz'in türbesinin çatısı yeşil renkli olduğu için, Arapça'da yeşil mânâsına gelen *hadrâ* kelimesiyle sıfatlanıyor, *el-Kubbetü'l-Hadrâ* deniyor. Yâni yeşile boyalı kubbe, yeşil kubbe; Peygamber Efendimiz'in türbesinin üstü...

Biliyorsunuz, Osmanlı'da ve bizim şimdiki Türkiye'mizde bir Kubbe-i Hadrâ daha var, o da Konya'da... Mevlâna Celâleddîn-i Rûmî Hazretleri'nin, kümbet şeklinde yapılmış kubbesinin üstünün rengi de yeşil olduğu için, ona da her halde bu Peygamber Efendimiz'in türbesine sevgiden dolayı, yeşilliğinden dolayı *Kubbe-i Hadrâ* ismini vermişler.

Bu manzaralar gözümüzün önünde, Allah'a çok hamd-ü senâlar olsun. Böyle güzel şeyleri görmeyi nasib ediyor, el-hamdü lillâh... Mescid-i Nebevî'nin böyle tepeden, eski ve yeni kısımlarını, her şeyini görmek mümkün oluyor.

Mescid-i Nebevî, Peygamber SAS Efendimiz'in mescidi... Kat kat, tekrar tekrar, asırlar boyunca büyütülmüş ve en son büyütülmesi de bu Suud hükümeti zamanında olmuş. Önleri, arkaları, çevre arazi de bahçe hâlinde istimlak edilmiş, binalar yıkılmış, dört kat kadar yerin altına garajlar filân yapılmış durumda... Arabalarımızı bazen o garajlara bıraktığımız oluyor, yürüyen merdivenlerle üste çıkıyoruz. Çok güzel bir genişletme tabii... Her taraf mermer döşeli, direkler mermer, gayet güzel...

Gelenler bilir, gelmeyenlere Allah yakın zamanda buraları ziyaret etmeyi nasib etsin...

Odamızın bir penceresinden de meşhur, herkes tarafından bilinen, Medine-i Münevvere'nin Bakî' Kabristanı görünüyor. *Bakî'*; *be*, *kaf*, *ye* ve *ayın* ile; yâni bâkî, ebedî mânâsına gelen kelime değil de, ayın ile bakî'...

Aslı *Bakî'u'l-Garkad* Kabristanı'dır. Yalnız, *garkad* kelimesi bırakılarak *Cennetü'l-Bakî'* deniliyor. *Cennet*, bahçe demek... Bakî' bahçesi, yâni Medine'de vefat eden mübareklerin gömüldüğü bahçelik gibi olan kabristan demek oluyor. Bakî' Kabristanı'nı da yukarıdan görüyoruz.

Tabii, Osmanlılar zamanında, buradaki meşhur kişilerin hem kabirlerinin neresi olduğu belli imiş, hem de kabirlerinin üstünde türbeler varmış. Hazret-i Osman Efendimiz'in türbesi, sahabeden meşhur kimselerin türbesi, Peygamber Efendimiz'in kızlarının, zevcelerinin türbeleri... her şey belliymiş.

Şimdi yukarıdan, ağaçsız, dümdüz, bize göre çok yadırgadığımız bir şekilde, sadece kumluk gibi, etrafı duvarlarla çevrilmiş bir düzlük olarak görünüyor.

Halbuki biz, kabristan deyince hep böyle selvi ağaçları, yeşillikler, kabir taşları filân düşünürüz. Kabristan kelimesi zihnimizde böyle yerleşmiştir. Bu Bakî' Kabristanı'nda hiç böyle bir iz, alâmet yok. Bu biraz, buralardaki insanların, kabre karşı, türbeye karşı, kabir taşına karşı fikirleri olduğundan kaynaklanıyor.

Onların üstündeki türbeleri yıkmışlar, kabir taşlarını almışlar, dümdüz bir alan görünüyor.

Tabii altında asırlar boyu buralarda yaşamış, vefat etmiş nice nice mübarek evliyâullah; sahabe-i kiramdan, Peygamber Efendimiz'in zevcelerinden, kızlarından, mübarek evlatlarından, nice nice mukarreb kullar var. Allah şefaathlerine erdirsin...

Yâni, bir camımızdan da burayı görüyoruz, boydan boya hertarafı görebiliyoruz. Peygamber Efendimiz'in mescidini görebiliyorum, hem de Cennetü'l-Bakî'nin her tarafını görebiliyorum.

Böyle bir güzel bir yerde, sizlere en güzel dileklerimizi, temennîlerimizi sunarız. Her şeyden önce Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rızasına ermenizi dileriz.

Peygamber SAS Efendimiz'in şefâatine nâil olmanızı dileriz. Buralara, haclar ve umreler yapmak üzere, sevaplı ibadetler yapmak üzere gelmenizi dileriz.

Çünkü, bu Peygamber Efendimiz'in mescidinde kılınan bir namaz, başka yerde kılınan bir namazdan bin kat daha sevaplı:¹

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.I, s.398, no:1133; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.1012, no:1394; Tirmizî, *Sünen*, c.II, s.147, no:325; Neseî, *Sünen*, c.5, s.213, no:2898; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.450, no:1404; İmam Mâlik (Rivâyet-i Yahya), *Muvatta'*, c.I, s.196, no:462; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.256, no:7475; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.505, no:1625; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.II, s.164, no:1588; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.11, s.27, no:6165; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.484, no:4139; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10056; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3882; Dârimî, *Sünen*, c.1, s.388, no:1420; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.123, no:9142; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.343; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.I, s.456, no:530; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.433, no:2950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.371, no:7622; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.419, no:940; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.IV, s.119, no:2883; Ebû Hüreyre RA'dan. Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.12, no:9138; Katâde RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.5, no:16162; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IV, s.499, no:1620; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.195, no:1367; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.485, no:4142; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10058; Bezzâr, *Müsned*, c.VI, s.156, no:2196; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.470, no:398; Abdullah ibn-i Zübeyr RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.156, no:2473; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.322, no:1395; Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2848; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.29, no:4838; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.X, s.163, no:5787; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.251, no:1826; Dârimî, *Sünen*, c.I, s.388, no:1419; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.246, no:10057; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3880; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.227, no:5510; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IX, s.331, no:2849; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.VI, s.334, no:26878; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.23, s.424, no:1028; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.24, no:7113; Abdü'r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.121, no:9135; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.390, no:3881; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.IV, s.228, no:2037-31; Meymüne RA'dan.

Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.VIII, s.146, no:4691; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.II, s.147, no:7516; İshak ibn-i Râhaveyh, *Müsned*, c.II, s.83, no:550; Hz. Aişe RA'dan. Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IV, s.177, no:3908; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.288, no:6461; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.80, no:16777; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.132, no:1558; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XIII, s.335, no:7412; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.128, no:950; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.9, no:3434; Cübeyr ibn-i Mut'im RA'dan.

İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.323, no:1396; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.343, no:14735; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.486, no:4147; Tahâvî, *Şerhu Maânî*, c.III, s.127, no:4437; Câbir ibn-i Abdullah RA'dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.184, no:1605; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.II, s.112, no:774; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.216, no:1225; Tahâvî, *Şerhu Maânî*, c.III, s.126, no:4420; Sa'd ibn-i Ebî Vakkas RA'dan.

Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.I, s.469, no:397; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.235, no: 34819-34822 ve s.257, no:34934; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.27, no:1605; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIV, s.3, no:13642-13647; RE. 309/12.

صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ

فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ

(بخ. ت. حم. عن أبي هريرة)

(*Salâtün fî mescidî hâzâ, hayrun min elfi salâtin fîmâ sivâhu*) “Benim şu mescidimde kılınan bir namaz, başka mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır, daha sevaplıdır; (*ille’l- mescide’l-harâm*) ancak Mescid-i Haram müstesnâ...” diye Peygamber SAS Efendimiz bildiriyor.

b. Müslümanları Sevmek ve Yardımlaşmak

Bu bin kat daha sevaplılığı noktaldıktan sonra, altını çizdikten sonra, ilk hadis-i şerifi size okumak istiyorum. Hakîm-i Tirmizî’nin rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Hazretleri şöyle buyurmuşlar:²

نَظَرُ الرَّجُلِ إِلَى أَخِيهِ عَلَى شَوْقٍ خَيْرٌ

مِنْ إِعْتِكَافٍ سَنَةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا

(الحكيم عن عمرو بن شعيب عن أبيه عن جده)

² Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.II, s.139; Amr ibn-i Şuayb babasından, o da dedesinden.

Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.IV, s.287, no:6847; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IX, s.18, no:24682; *Keşfü’l-Hafâ*, c.II, s.1858, no:2860;

Câmiü’l-Ehâdîs, c.XXII, s.245. no:24774, 24775.

ME. 1280 (*Nazaru'r-racüli ilâ ahîhi alâ şevkîn, hayrun min i'tikâfi senetin fî mescidî hâzâ.*)

Bakın, şimdi bu mescidde namaz kılmak bin misli sevaplıdır deyince, arkasından bu hadis-i şerifi ne kadar anlamlı bulacaksınız:

(*Nazaru'r-racüli ilâ ahîhi*) “Adamın kardeşine bakışı...” Buradaki adamdan maksat, müslüman olan kişi; kardeşten maksat da din kardeşi... Yâni bir müslümanın din kardeşine bakışı...

Nasıl bakış?.. Bakışlar çeşit çeşit olabilir. Sevgiyle olur, düşmanlıkla olur, kinle olur, dik dik olur, yan yan olur... Nasıl bir bakış: (*Nazaru'r-racüli ilâ ahîhi alâ şevkîn*) “Şevk üzerine, yâni o kardeşini severek, ona sevgi ve muhabbet göstererek, yakınlık duygularıyla, İslâmî güzel duygularla bakışı...” Kendi mescidini işaret buyurarak: (*Hayrun min i'tikâfi senetin fî mescidî hâzâ*) “Benim bu mescidimde bir sene i'tikâf etmekten daha hayırlıdır.” buyurmuş.

İ'tikâfı belki dinleyici olan bazı kardeşlerimiz bilmeyebilir. *İ'tikâf*; bir mescidde, ibadet etmek maksadıyla bir zaman kalmağa niyet etmeye ve kalmaya denir. Biliyorsunuz, sünnet olan i'tikâf Ramazan'da... Ramazan'ın son on gününde mescide gelirler; bazı ibadete düşkün, sevap kazanmak isteyen, durumu müsâit olan müslümanlar gelirler, on gün mescidde kalırlar. Eve gitmek yok, geceleyin de mescidde kalırlar, ibadet ederler.

Ramazan'ın son on gününde böyle i'tikâf etmeye Peygamber SAS Efendimiz de riâyet etmiş. Peygamber Efendimiz'in sünnetidir, hem de kuvvetli bir sünnettir. Hem de bir belde de hiç kimse, o beldenin mescidinde böyle i'tikâf etmezse, bütün belde ahâlisi, "Niçin bu sünneti yerine getirmediğiniz?" diye sorumlu olur. Ama, bazıları yapınca; "Eh bu beldeden de, bu sünneti yapanlar oldu." diye ötekilerinden sorumluluk kalkar. Sünnet-i kifâye deniliyor.

İ'tikâf çok sevap, çünkü artık evini de bırakıyor insan, eşini de bırakıyor, dünya işlerini bir tarafa bırakıyor ve bütün gününü, yirmi dört saatini mescidde ibadetle geçiriyor. Tabii belli, münâsip zamanlarda istirahat etme hakkı var... Bu çok sevaplı, yâni Türkiye'deki bir mescidde de sevaplı, cuma namazı kılınan bir mescidde daha sevaplı... Mahalle mescidinde de olabilir.

Bir de düşünün; bu sevaplı güzel ibadetin Peygamber Efendimiz'in mescidinde olmasını... Peygamber Efendimiz'in mescidinde olunca namazlar bin misli sevaplı ise, her halde i'tikâflar da bin misli sevaplı olur.

Peki, i'tikâf ne kadardır?.. Sünnet olan Ramazan'ın son on gününde, on günlük veya dokuz günlüktür; Ramazan'ın yirmi dokuz veya otuz çekmesine göre... Ama Peygamber Efendimiz burada diyor ki, hadis-i şerifindeki ifade nasıl: (*Min i'tikâfi senetin*) "Bir sene i'tikâf etmekten..."

O zaman bayağı çok oluyor. Yâni, kamerî seneyi 350 kûsür gün, 354 gün olarak kabul edersek; yirmi dokuz gün de çektiğini düşünürsek, 35-40 defa Ramazan i'tikâfı yapmak gibi sevap olacak.

Tekrar hadisin başına dönelim, hatırlayalım, nedir bu kadar sevap olan şey: Bir müslümanın, öteki müslüman kardeşinin yüzüne şevk ile, sevgi ile, merhametle, iyi duygularla, dostâne bir şekilde bakması... Buradan görüyorsunuz, müslümanın müslümanı sevmesi ne kadar sevap!..

Bunun karşılığında tabii, eski konuşmalarından dinleyen kardeşlerimiz hatırlarlar, başka hadis-i şerifler hatırlarına gelecektir; Kâbe-i Müşerrefe'nin ne kadar kıymetli, sevaplı, mukaddes, muazzam, heybetli olduğu belli... Ama bir müslümanın kalbini kırmak, Kâbe'yi yıkmaktan daha günah, daha tehlikeli!.. Onun için gönül yıkmamağa çalışmak lâzım, müslümanın müslümanı sevmesi lâzım!..

Buradan şu çok mühim noktaya ulaşıyoruz: Dinimizde müslümanın müslümanı sevmesi bir ibadettir, çok sevaplı ibadettir, çok kıymetlidir. Müslümanların birbirlerini böylece dinî duygularla, bu kadar candan sevmesi lâzım! Yâni ben müslümanım, Türkiye'de bulunuyorum, ama Bosna'daki kardeşimi de aynı muhabbetle severim, Özbekistan'daki, Kazakistan'daki kardeşlerimi de severim, İsveç'teki, Amerika'daki, Afrika'daki, Pakistan'daki, Malezya'daki, Avustralya'daki

kardeşimi de aynı muhabbetle severim. Çünkü Allah'a inanmışız, Allah'ın birliğini kabul etmişiz, tevhid akidesine bağlıyız, “*Lâ ilâhe illa'llâh*” diyoruz, Peygamber SAS Efendimiz'e bağlıyız, bağlılığımızı ifâde ediyoruz.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

(الحجرات:١)

(*Inneme'l-mü'minûne ihvetün*) [Müminler ancak kardeştirler.] (Hucurât, 49/10) Bütün müslümanlar kardeş oldukları için, kardeşâne birbirlerimizi sevmemiz lâzım!

Tabii, sevme bir kuru ifâdeden ibâret değildir. Seven insan sevdiği için her şeyi yapar, her iyiliği yapar, her ikrâmı yapar, her fedâkârlığı yapar, her yardımı yapar. Onun için, hepimizin bu kardeşlerimize yardım etmemiz lâzım! Yâni, dünyanın neresinden olursa olsun, zengin olsun, fakir olsun, zenci olsun, beyaz olsun, sarı olsun, çekik gözlü, yuvarlak yüzlü olsun, mavi gözlü olsun; bütün müslümanların düşünülmesi lâzım, yardımına koşulması lâzım!..

Somali'deyse, Somali'ye yardım gitmeli, Kongo'daysa Kongo'ya yardım gitmeli, Kamboçya'daysa, Kamboçya'ya yardım gitmeli, müslümanlar birbirleriyle ilgilenmeli... Sevginin tabii sonucu yardımlaşmadır, yardımına koşmaktır, dar zamanında imdâdına yetişmektir.

Aziz ve muhterem kardeşlerim, hepimiz Ramazan geldi mi tavrımızı değiştiririz; “Oruç geldi, mübarek, on bir ayın sultanı

Ramazan geldi.” deriz. Kandiller geldiği zaman sabahlara kadar uyumayız; camilerin avlularına seccadelerimizi yayarız, sabahlara kadar otururuz. Yâni dinin kıymetini biliyoruz, sevabı kazanmağa çalışıyoruz.

Burada da öyle, perşembe günü mescidler hemen kalabalıklaşıyor, cuma günü kalabalıklaşıyor. Neden?.. Sevap çok diye... Civar kasabalardan herkes cemselerine atlıyorlar; *cemse* dediğimiz burada askerî kamyon mânâsına değil, böyle minibüs şeklinde yüksek tekerlekli, kuvvetli arabalarla köylerinden kentlerinden, Riyad’dan, Dammam’dan atlayıp geliyorlar: “Şu cumamızı Peygamber Efendimiz’in mescidinde kılalım, bin misli sevap olsun!” veya “Mekke-i Mükerreme’ye gidelim, orada kılalım yüz bin misli sevap olsun!” diye koşuyor herkes... Sevabı biliyor ve sevabı kazamaya gayret ediyorlar. Bu gözle görülüyor. Yâni, caminin bir gün önceki kalabalığı ile bir gün sonraki kalabalıklığı gözle görülür şekilde fark ediliyor ve konuşuyoruz aramızda arkadaşlarımızla burada...

Mâdem sevaba bu kadar düşkünüz, bütün müslümanlar düşkün, herkes maddî menfaati kadar mânevî menfaatini da düşünür. O halde müslümanlar birbirlerini sevecek ve yardımlaşacak!

Aziz ve muhterem kardeşlerim! Almanya’dayken beni bir cuma günü konuşturmuşlardı. Belki cuma değildi, herhangi bir gün de olabilir. Boşnak kardeşlerimizin camisinde konuşturmuşlardı.

Ondan sonra da onların camide lokal gibi kullandıkları oturma yerlerine, dinlenme yerlerine geçmiştik. Orada Boşnak kardeşlerimiz bize dediler ki:

“—Harb varken müslüman kardeşlerimiz bizimle ilgileniyorlardı; harb bitti, ilgi bitti...”

Bu çok yazık, çok yanlış!.. O söz hâlâ zihnime saplandı, yüreğimi de kanattı, yaraladı. Yâni müslümanların müslümanlara her yerde, her zaman yardımcı olması lâzım!.. Hiç bir yerdeki müslümanın yardımsız kalmaması gerekiyor, imdâdına yetişilmesi gerekiyor. Bu bizim vazifemiz... Elinizden geldiğince nereyle ilgileniyorsanız, neresiyle ilginiz varsa, tarihî bağlarınız varsa, babanızdan dedenizden, veyahut işiniz bakımından hangi taraf size uygun düşüyorsa, müslümanların yardımına koşun!..

c. Evde Namaz ve Kur'an

İkinci hadis-i şerife geçmek istiyorum, sevgili kardeşlerim; Peygamber SAS buyurmuş ki:³

نُورُوا مَنَازِلَكُمْ بِالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ

(هـ.ب. عن أنس)

ME. 1285 (*Nevvirû menâzileküm bi's-salâti, ve kırâeti'l- kur'ân.*)

³ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.358, no:2033; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.245, no:6726; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.626, no:41518; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXII, s.286, no:24898.

Bu hadis-i şerif Enes RA'dan, kısa bir hadis-i şerif. Size bunu şu sebepten dolayı okuyorum, dinleyen kardeşlerimizin içinde sıhî durumu, mâlî durumu buralara gelmeğe müsâit olmayan kimseler olabilir. Radyodan bizi dinliyorlardır, canları çekiyordur, istiyordur: "Ah biz de Mekke'ye gitsek, Medine'ye gitsek!" diye amma, sevap sadece Mekke'de, Medine'de değil. Bakın Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifte buyuruyor ki:

(*Nevvirû menâzileküm bi's-salâti ve kırâeti'l-kur'an*) "Evlerinizi namaz ile ve Kur'an-ı Kerim okuyarak nurlandırınız!" Yâni, insanın evinde de yapabileceği ibadetler var, onları yapmalı!.. Camide cemaatle namaz kılmak sevap, camide namazını kılar, sünneti evinde kılar; veyahut camide kılınacak namazları camide kılar, diğer bazı güzel namazlar var, sevabı çok olduğunu Peygamber SAS Efendimiz bildirmiş, onları da evinde kılar. Evini de kabristan gibi, ölüler diyârı gibi yapmaz; ibadetle nurlandırır, dinlendirir, canlandırır, güzelleştirir, zînetlendirir...

Meselâ evde kılınan namazlardan neler var?.. Geceleyin *teheccüd* namazı var. Teheccüd namazına kalkılır, teheccüd namazı kılınır, ev nurlanır, şenlenir, zînetlenir. Başka ne var?..

Meselâ *duhà* namazı var, SAS Efendimiz kılmış. Sabahla öğlenin arası geniş bir zaman; o arada 9'da, 10'da, 11'de, öğlene 40-50 dakika kalıncaya kadarki zamanda iki rekât, dört rekât, on iki rekâta kadar *duhà* namazı kılınabilir. Daha başka kaza namazları kılınır.

Sevap olsun diye nafile namazlar kılınabilir. Abdest aldığı zaman *tecdîd-i vudû'* namazı kılınır... vs.

Demek ki, evlerimizi böyle namaz kılarak, bir de Kur'an-ı Kerim okuyarak ibadetlerle nurlandıracağız; Kur'an-ı Kerim'e çok çalışmalıyız, okunmasını bilmeliyiz, kıraatini bilmeliyiz. Anlamını bilmeliyiz, tefsirini bilmeliyiz.

Ahkâmını bilmeliyiz, ahkâmına uymalıyız. Kur'an-ı Kerim'i öğrenmeliyiz, öğretmeliyiz. Hepimiz Kur'an-ı Kerim öğretmeni, hepimiz Kur'an-ı Kerim öğrencisi olmalıyız.

Çünkü insanlar iki çeşittir: Birisi ilim öğrenen, ötekisi ilim öğreten; gerisinde hayır yoktur! Onun için her ev Kur'an öğretilen, Kur'an öğrenilen yer olmalı... Çocuklarımızı akşam toplayalım: "Bu *elif*'tir, bu *be*'dir, bu *cim*'dir, bu *ayın*'dır..." diye harfleri öğretelim! Okumayı öğreterek, bu güzel kitabımızın okunmasından başlayarak, ev halkını anlamına, ahkâmına doğru bilgilendirmeliyiz. Tabii, ahkâmını öğrenince de ahkâmına uymalıyız, sevgili kardeşlerim!..

d. Mü'minin Silâhı: Sabır ve Dua

Üçüncü hadis-i şerif, Peygamber SAS Hazretleri'nden İbn-i Abbas RA tarafından rivâyet edilmiş. Biliyorsunuz, bu İbn-i Abbas'ın ismi Abdullah, yâni Abdullah ibn-i Abbas, Abbas'ın oğlu Abdullah... Bu da dört Abdullah'tan birisi, ashabın genç alimlerinden birisiydi, Allah şefaatine erdirsin...

Peygamber Efendimiz'in amcası Abbas'ın oğlu Abdullah rivâyet etmiş ki, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuş:⁴

نِعْمَ سِلَاحُ الْمُؤْمِنِ الصَّبْرُ وَالِدُعَاءُ

(الديلمى عن ابن عباس)

ME. 1282 (*Ni'me silâhu'l-mü'min: Es-sabru, ve'd-duà'.*) *Ni'me* edâd-ı tahsin, yâni beğenme edatıdır, (*Ni'me silâhu'l-mü'min*) “Mü'minin ne güzel silahıdır, ne kadar hoş bir silahtır, ne kadar mükemmel bir silahtır...” diyor Peygamber Efendimiz. Neymiş o silah, acaba kaç kurşun alırmış, kaç metreye kadar tesirliymiş, nasıl bir silahmış?.. Buyuruyor ki: (*Es-sabru, ve'd-duà'*) “Sabretmek ve dua etmek mü'minin ne kadar güzel silahıdır.” diyor Peygamber SAS Efendimiz.

Demek ki, mü'min sabrederse, elinde silah varmış da sanki o silahıyla düşmanına ateş ediyormuş gibi sevapları kazanır ve silahla nasıl zafer kazanıyorsa, düşmanı yeniyorsa; sabırla veyahut dua ile de öyle yener. Dua da mü'minin silahıdır, hem de çok kuvvetli bir silahtır. Mü'min çok aciz olabilir, hasta olabilir, zayıf olabilir, güçsüz olabilir; mevkîsiz, makamsız, rütbesiz, değersiz gibi görünen bir insan olabilir. Ama dua çok önemlidir. Dua ettiği zaman, Allah duasını kabul edince, mü'minin yardımına koşar, zâlimi de kahreder.

⁴ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.267, no:6787; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.272, no:6505; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.319, no:2815.

Dua gelmiş olan şeye de fayda eder, geleceğe de fayda eder. Yâni gelmiş olan belâyı kaldırmağa da yarar, gelecek olan belâyı durdurmaya da yarar. Gelmesin, dursun diye belânın durmasına da yarar. Onun için, size iki tane silah öğretmiş oluyoruz.

Niye öğretiyoruz?.. Çünkü müslümanların maalesef düşmanları çok, ülkeleri güzel, geniş, maddî imkânları var, petrolleri var, madenleri var, altınları var, uranyumları var... Gelişmiş ülkeler, gayrimüslim ülkeler bunları yağmalamak için çareler düşünüyorlar, tuzaklar düşünüyorlar, teşkilâtlar kuruyorlar, oyunlar ediyorlar... Müslümanlara sataşılıyorlar, saldırıyorlar, harp çıkartıyorlar, katliam ediyorlar, topluca mezarlara gömüyorlar... Yerlerinden, yurtlarından sürüp çıkarmağa çalışıyorlar, fitne fesat çıkartıyorlar, birbirlerine düşürüyorlar, maalesef birbirleriyle savaştırıyorlar; Afganistan'da olduğu gibi... E o zaman demek ki, bu kadar düşmana karşı da müslümanın şöyle silahı olması lâzım; birisi sabır, birisi dua...

e. Sabır ve Zafer

Peygamber SAS Efendimiz, bir başka hadis-i şerifinde buyurmuş ki:⁵

النَّصْرُ مَعَ الصَّبْرِ وَالْفَرْجُ مَعَ الْكُرْبِ

وَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

(خط. عن أنس)

ME. 1293 (*En-nasru mea's-sabri*) “Allah’ın zafer vermesi nusrete mazhar etmesi, insanları gâlip çıkarması sabır iledir.” Yâni, “Kul sabrettiği zaman, sabrın sonunda zafere, galebeye, muzafferiyete, nusrete mazhar olur.” demektir. Bu da bir müjde tabii... Şiddetli zamanlarda sabretmeli, sebat etmeli, Allah’a dayanmalı, “Allah sabredenlerle beraberdir.” diye sabretmeli!

⁵ Hatîb-i Bağdâdî, *Tarih-i Bağdad*, c.X, s.287, no:5411; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.IV, s.308, no:6903; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.V, s.320; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.I, s.465; İbn-i Hacer, *Lisânü'l-Mîzân*, c.III, s.415, no:1628; Enes ibn-i Mâlik RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.307, no:2804; Taberânî, *Mu’cemü'l-Kebîr*, c.XI, s.123, no:11243; Beyhakî, *Şuabü'l-İmân*, c.II, s.27, no:1074; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.434, no:745; Abd ibn-i Humejd, *Müsned*, c.I, s.214, no:636; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l-Usûl*, c.I, s.242; Ziyâü'l-Makdîsî, *el-Ehâdisü'l-Muhtâre*, c.IV, s.80, no:13; Cürcânî, *Târih-i Cürcân*, c.I, s.77, no:26; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.I, s.314; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VII, s.61, no:1989; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.272, no:6506, 6519; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.316, no:2808;

Câmiü'l-Ehâdis, c.XXII, s.308, no:24963.

(*Ve'l-ferecü mea'l-kerbi*) “Sevinç de gam, keder, üzüntü, sıkıntıyla beraberdir, onunla beraber olur.” Yâni insan sıkıntıya tahammül ederse,

الْفَرْجُ بَعْدَ الشِّدَّةِ

(*El-ferecü ba'de's-şiddeh*) dendiği gibi, bakarsın o sıkıntının arkasından, Allah bir ferahlık, bir rahatlık, bir şenlik, bir hoşluk ihsan eder. Onlar yan yanadır, peş peşedir, birisinin arkasından ötekisi gelecek demektir.

Bu, *Elem neşrah leke Sûresi*'nin sonunda da tekrar ediliyor:

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا

(النشراح:ه)

(*Feinne mea'l-usri yüsrân*) “Zorluğun yanında, muhakkak ki kolaylık da vardır.” (İnşirah, 94/5)

Evet, darda olan müslümanlara müjdeler olsun ki, zorluğun arkasından kolaylık vardır, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yardımı yakındır! İnşâallah sabrettikleri takdirde, nusrete ve zafere nâil olacaklardır. Duayı unutmasınlar, sabırdan vazgeçmesinler; sabırsızlık gösterip, taşkınlık gösterip, edebe riâyet etmeyip, yakışıksız sözler söyleyerek Allah'ın mükâfâtını ellerinden kaçırmassınlar, yardımını geriye döndürmesinler! Sabr-ı cemîl ile sabretsinler, güzel dualar ile dua etsinler de Allah-u Teâlâ Hazretleri her türlü yardımlara mazhar eylesin...

Dilerim ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri sizleri, dünyanın ve ahiretin her türlü hayırlarına erdiresin... Cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin, aziz ve sevgili dinleyiciler!..

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

25. 07. 1997 - Medîne-i Münevvere

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

